

C lumn

Ad Maas is pedagoog, coach, publicist, www.bureaupubliciteit.nl
en redactielid van het Tijdschrift voor Coaching.

Eva en Adam

De ondertitel van het boek *Schuldgevoel* van Coen Simon luidt: *Over de behoefte aan dingen die we niet nodig hebben*. Die ondertitel kende ik al van een lange cultuurreis door Roemenië een aantal jaren geleden. Nabij Boekarest zei onze chauffeur: "Dames en heren, we stoppen bij deze outlet, en u hebt de tijd om daar te kopen wat u niet nodig hebt." Simon doorspekt zijn titels graag met moralen als: Doe en denk nu eens gewoon; niet zo opgefokt, niet zo modieus en trendmatig. Terug naar nuchterheid. Relativering met behoud van ernst.

De illustratie van het thema over de behoefte aan dingen die we niet nodig hebben vangt Simon aan met het verhaal van de eerste ons bekende mensen: Eva en Adam. Eva wil iets wat verboden is, maar Adam is degene die de overtreding moet begaan. Eva heeft natuurlijk gezegd dat hij dat toch niet durft. Kan ook best dat Adam een uur tevoren gezegd heeft dat het tijd was om te lunchen. De afstraffing is fors: het paradijs uit! Maar waarom stond daar nu net die boom? En wat had dat verbod te betekenen? Het lijkt geschapen enkel om te overtreden.

Onherroepelijk rijst het idee dat de mens de kwaliteit meegekregen heeft om dingen te hebben en te doen die niet nodig zijn. Optimisten zien dat als creativiteit; pessimisten noemen het 'erfzonde'. De macht zelf noemt zich 'Het Woord', want het staat er zwart op wit: "In het begin was Het Woord." De naam 'De Informatie' is in het laptoptijdperk ook geschikt. Het gaat echter vooral om de bijnaam, namelijk: God. Over die bijnaam wordt al eeuwen hevig gedebatteerd. Het Woord wou dat de mens zou begrijpen dat hij eigenlijk niets van zichzelf heeft; geen eenvoudige gedachte in onze tijd van *selfmade* concepten. Hij kreeg het leven, een volk om zich heen en een wereld waar hij wat mee kon. Het Woord organiseerde iets heel slims: bij dat alles zat ook een soort signaleringssysteem, dat door Simon 'schuldgevoel' genoemd wordt. Hij betreft het vooral op koopgedrag, maar het is gemakkelijk breder te interpreteren: gezondheid, talenten en gelukkig toeval. Het is geen signaleringssysteem met 220 volt op de draad, maar waart wel latent in ons zelfbewustzijn rond. Dat hebben de neurologen nog niet gezien. Over het geheel genomen een geniale fasering in de evolutie: een appelboompje planten en laten groeien, de gedachte en het gevoel implementeren dat je van de vruchten af moet blijven, een vrouw haar nieuwsgierigheid laten uitbaten via een man, en daarna de gehele mensheid meegeven dat ze niet moet denken eigenmachtig te zijn. ■